

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 852/2014-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. decembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a 3 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7 Co 424/2014 z 27. augusta 2014, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. novembra 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ktorou namieta

porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a 3 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 Co 424/2014 z 27. augusta 2014, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu (ďalej aj „napadnutý rozsudok“ a „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol účastníkom konania vedeného Okresným súdom Žilina (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 4 C 107/2013 v procesnom postavení navrhovateľa (v označenom konaní sa domáhal proti odporcovi uloženia povinnosti uzatvoriť zmluvu o nájme bytu, pozn.). Okresný súd rozsudkom sp. zn. 4 C 107/2013 z 31. januára 2014 návrh zamietol a navrhovateľovi uložil povinnosť uhradiť odporcovi na účet právneho zástupcu odporcu trovy konania vo výške 205,67 € z titulu právneho zastúpenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie. Krajský súd ako súd odvolací napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa a navrhovateľovi (sťažovateľovi) uložil povinnosť zaplatiť odporcovi trovy odvolacieho konania vo výške 69,91 € k rukám [REDACTED], do troch dní.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza:

„Medzi základné práva účastníka konania patrí aj riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Rozhodnutie krajského súdu však nedáva žiadnu odpoveď na odvolanie sťažovateľa, nakoľko sťažovateľ namietal, že došlo k porušeniu aj jeho práva na bývanie.

Zastávame právny názor, že bolo povinnosťou okresného a najmä krajského súdu ako odvolacieho súdu, svoje rozhodnutie riadne zdôvodniť. Odôvodnenie krajského súdu však takého závery neobsahovalo, nie je presvedčivé a je rozporuplné, čím sa reálne nezabezpečilo uplatnenie základného práva na súdnu a inú právu ochranu.

Z obsahu rozhodnutia odvolacieho súdu bolo ďalej zistené, že odporca podal k podanému odvolaniu vyjadrenie, na ktoré súd vo svojom rozhodnutí poukazuje a použil ho

aj na zdôvodnenie svojho rozhodnutia. Navrhovateľovi však vôbec nebolo uvedené vyjadrenie odporcu zaslané.“

Vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu o trovách odvolacieho konania sťažovateľ uvádza: „Odvolací súd... iba skonštatoval, že medzi účastníkmi konania už existoval záväzkovo právny vzťah na základe nájomnej zmluvy, žaloba bola nedôvodná. Keďže sťažovateľ disponoval všetkými dôkazmi preukazujúcimi daný stav, mal o tejto skutočnosti vedomosť. Takéto odôvodnenie rozhodnutia súdu je však v príkrom rozpore so skutočnosťou, predloženými listinnými dôkazmi, správaním sa odporcu, a preto takéto zdôvodnenie pokladáme za rozporuplné. Tvrdíme, že prvotným a hlavným porušovateľom bol odporca, nakoľko i keď disponoval rovnakými listinami ak navrhovateľ, tieto bezdôvodne až v roku 2012 prestal rešpektovať a svojim konaním zapríčinil súdne konanie. Pokiaľ by práve odporca rešpektoval doteraz platnú nájomnú zmluvu, nenútil odporcu podpísať nové zmluvy na dobu určitú a nežiadal vysťahovanie, navrhovateľ by nikdy nebol nútený domáhať sa svojho práva na súde. Odvolací súd sa však žiadnym takýmto správaním odporcu ani nezaoberal a uviedol, že konanie zavinil sťažovateľ.“

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ], uvedené v čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a 3, čl. 46 ods. 1, Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru b ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 7 Co 424/2014 zo dňa 27. 8. 2014 bolo porušené.

Rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 7 Co 424/201 zo dňa 27. 8. 2014 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie, prípadne sa uvedený rozsudok zrušuje v časti trov konania.

Sťažovateľovi rade sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 284,08 eur (2 úkony á 134,- eur - prevzatie zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, podanie ústavnej sťažnosti + 2x režijný paušál á 8,04 eur), ktoré je Krajský súd v Žiline

povinný zaplatiť na účet advokáta [REDAKOVANÉ], advokáta, [REDAKOVANÉ] do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Účelom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je v prvom rade zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, k súdu alebo inému orgánu právnej ochrany. Základné právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej efektívne umožní (mal by umožniť) stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie, len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa

možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

V nadväznosti na už uvedené ústavný súd považoval za potrebné z hľadiska limitov ústavnej kontroly rozhodnutí všeobecných súdov poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným

dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

Vychádzajúc z uvedených všeobecných východísk, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní pristúpil k preskúmaniu sťažnostnej argumentácie sťažovateľa, ktorá je vo svojej podstate založená na tvrdeniach, že krajský súd napadnutý rozsudok nedostatočne odôvodnil (v oboch výrokoch) a že mu nedoručil vyjadrenie odporcu k jeho odvolaniu.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku najprv opísal skutkový stav posudzovanej veci, ako aj obsah podaného odvolania, pričom v jeho relevantnej časti uviedol:

„Odvolací súd sa v zásadných a rozhodujúcich zisteniach a záveroch stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, a preto sa obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov rozsudku okresného súdu a na zdôraznenie vecnej správnosti len doplnil/zopakoval niektoré podstatné skutočnosti (§ 219 ods. 2 O. s. p.).

Z ustáleného skutkového stavu zisteného okresným súdom jednoznačne vyplýva, že medzi navrhovateľom a odporcom už existuje právny vzťah titulom nájomnej zmluvy k bytu v zdravotnom stredisku v [REDAKOVANÉ]. Nájom bytu vzniká nájomnou zmluvou, ktorou prenajímateľ prenecháva nájomcovi za nájomné byt do užívania, a to buď na dobu určitú alebo bez určenia doby užívania. V prípade, že nájomná zmluva sa neuzavrela písomne, vyhotoví sa o jej obsahu zápisnica. V danom prípade nebola uzavretá písomná nájomná zmluva, avšak dňa 1. 6. 1996 bol spísaný zápis o dohode o odovzdaní a prevzatí bytu a evidenčný list pre výpočet náhrady za užívanie bytu, z ktorých listín je zrejme, že predmetom bol práve byt v zdravotnom stredisku v [REDAKOVANÉ]. V týchto listinách bol

predmetný byt riadne opísaný ako aj jeho príslušenstvo, a tiež aj spôsob výpočtu úhrady za užívanie bytu.

Skutočnosť, že v priebehu nájomného vzťahu dôjde k zmene vlastníctva k prenajatej veci spôsobí iba to, že nadobúdateľ (v danom prípade odporca) vstupuje do právneho postavenia prenajímateľa. Z dôvodu, že dôjde k zmene vlastníctva k prenajatej nehnuteľnosti môže nájomnú zmluvu vypovedať iba nájomca (v danom prípade navrhovateľ). V prejednávanej veci došlo k prevodu vlastníctva k spornému bytu na odporcu, čím tento vstúpil do právneho postavenia prenajímateľa voči odporcovi, avšak nájomný vzťah zostal zachovaný. Ani jeden z účastníkov konania vo veci netvrdil a ani žiadnym spôsobom nepreukazoval, že došlo k zániku daného nájomného vzťahu. Preto okresný súd správne postupoval, keď vyhodnotil, že medzi účastníkmi konania existuje nájomný právny vzťah na dobu neurčitú. Žalobe nie je možné vyhovieť z dôvodu ust. § 161 ods. 3 O. s. p., nakoľko súd nemôže vo svojom rozhodnutí duplicitne nahradiť vyhlásenie vôle.

Poukazovanie na skutočnosť, že odporca sústavne odmieta dobrovoľne akceptovať tento právny stav nemôže nič zmeniť na danom rozhodnutí. V tomto prípade navrhovateľovi prislúchajú iné formy ochrany jeho práva. Je pravdou, že odporca predložil navrhovateľovi novú písomnú nájomnú zmluvu k predmetnému bytu na dobu určitú, čím by bolo došlo k zmene pôvodného nájomného vzťahu. Keďže však navrhovateľ neakceptoval daný návrh zmluvy, nedošlo k jej vzájomnému podpísaniu, zostala v platnosti pôvodná nájomná zmluva. Ako už bolo vyššie konštatované, ani jeden z účastníkov nepreukázal, dokonca ani netvrdil, že malo dôjsť k ukončeniu pôvodného nájomného vzťahu.

Za nedôvodnú považoval odvolací súd tiež námietku, že rozhodnutie prvostupňového súdu je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Naopak okresný súd dôsledne uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská účastníkov, výsledky vykonaného dokazovania, riadne citoval právne predpisy, ktoré na prejednávany prípad aplikoval a z nich vyvodil svoje právne závery, ktoré riadne vysvetlil, pričom dostatočne a presvedčivo objasnil z akých úvah vychádzal. Jeho rozhodnutie tak nemožno považovať za svojvoľné, naopak rozsudok vyčerpávajúcim spôsobom zodpovedal všetky právne relevantné otázky, ktoré súviseli s uplatneným

nárok. Pri výklade aplikácie právnych predpisov sa prvostupňový súd neodchýlil od znenia príslušných ustanovení, nepoprel ich účel a podstatu, a preto rozhodnutie odvolací súd považoval za ústavne konformné. Odvolateľ vo vzťahu k žiadnemu z vecných argumentov, na ktorých okresný súd založil svoje meritórne zamietajúce rozhodnutie nepredložil relevantnú, respektíve akúkoľvek protiargumentáciu.

Odvolací súd na záver konštatuje, že to čo možno žalobou uplatniť, t. j. vydanie akého výroku sa môže navrhovateľ od súdu s úspechom domáhať, ustanovuje § 80 O. s. p. Žaloba na prehlásenie vôle tam uvedená nie je, predpokladá ju však ust. § 161 ods. 3 O. s. p. Výrok, ktorým súd odporcovi uloží, aby prehlásil svoju vôľu je pojmovo podmienený dvomi skutočnosťami: jednak tým, že odporca je svoju vôľu určitého druhu povinný prejaviť, a ďalej jeho neochotu to urobiť. Prejav vôle subjektu právneho vzťahuje teda možno nahradiť súdnym rozhodnutím len v tých prípadoch, keď to zákon výslovne umožňuje, resp. kde povinnosť k právnemu konaniu subjektu je stanovená zákonným ustanovením (napr. § 715 Občianskeho zákonníka) alebo ak záväzková povinnosť je založená iným právnym úkonom (napr. zmluva o budúcej zmluve).

V prejednávanej veci súd má za to (v prípade, že by neexistoval nájomný vzťah medzi účastníkmi), že odporcovi neukladá povinnosť uzatvoriť nájomnú zmluvu na byt, žiaden právny predpis. Navrhovateľ netvrdil aký iný právny úkon (záväzok) by mal k tomu odporcu zaväzovať. Preto v danom prípade by ani neexistovali dôvody (za daného zisteného skutkového stavu), pre ktoré by súd autoritatívne nahradil vôľu odporcu na uzatvorenie nájomnej zmluvy. Nájomná, zmluva je dvojstranný právny úkon a podľa § 44 Občianskeho zákonníka je uzatvorená ako náhle sa účastníci zhodnú na jeho obsahu.“

Výrok napadnutého rozhodnutia vo vzťahu k trovám konania odôvodnil krajský súd takto:

„V ďalšej časti odvolania navrhovateľ žiadal v prípade neúspechu aplikovať ust. § 150 ods. 1 O. s. p., čo videl v okolnostiach a charaktere prejednávanej veci.

Podľa § 150 ods. 1 O. s. p., ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti

a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

V citovanom ustanovení je ustanovené moderačné právo súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania. Dáva súdu možnosť, aby za splnenia predpokladov v tomto ustanovení uvedených nepriznal náhradu trov konania úspešnému účastníkovi konania, u ktorého sú inak splnené predpoklady pre priznanie náhrady celkom alebo sčasti. Avšak musí ísť o výnimočný prípad v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane obidvoch účastníkov. Predmetné ustanovenie neslúži k zmierňovaniu majetkových rozdielov medzi účastníkmi konania, ale k riešeniu situácie, v ktorej je nespravodlivé aby ten, kto dôvodne bránil svoje porušené alebo ohrozené práva alebo právom chránené záujmy, získal náhradu trov, ktoré pri tomto konaní dôvodne vynaložil. Rozhodnutie súdu, podľa ktorého ten, kto v konaní napokon uspel, znášal svoje náklady, sa preto bude javiť spravodlivým predovšetkým vzhľadom na existenciu okolností súvisiacich so stavom pred začatím sporu, so správaním sa účastníkov v priebehu sporu, s okolnosťami uplatnenia nároku a pod. Na tomto mieste považuje odvolací súd za potrebné poukázať druhú vetu citovaného ustanovenia, podľa ktorej súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril. To neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť. Aplikácia tohto ustanovenia musí preto zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu. Novela ust. § 150 ods. 1 O. s. p. účinná od 15. 10. 2008 výrazne zmenila dovtedajšie chápanie predmetného ustanovenia, v ktorom pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa pri rozhodovaní o náhrade trov konania prevládalo najmä skúmanie majetkových, sociálnych, osobných a ďalších pomerov všetkých účastníkov konania a až následne skúmanie okolností, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde, postoj účastníkov v priebehu konania a pod. Na rozdiel od toho nové ustanovenie § 150 ods. 1, veta druhá O. s. p. ako prioritné (nie však výlučné) hľadisko uvádza správanie sa účastníka v konaní.

Ako už bolo vyššie konštatované medzi účastníkmi konania už existoval záväzkovo právny vzťah na základe nájomnej zmluvy, preto nebolo možné súdom duplicitne nahradiť prejav vôle odporcu a žaloba navrhovateľa bola nedôvodná. Navrhovateľ disponoval

listinnými dôkazmi preukazujúcimi daný stav (zápis o dohode o odovzdaní a prevzatí bytu, evidenčný list pre výpočet úhrady za užívanie bytu), preto o tejto skutočnosti musel mať vedomosť. Z uvedených dôvodov v danom prípade nie je možné použiť, ust. § 150 ods. 1 O. s. p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku okresného súdu a zhodnotení výsledkov dokazovania ktoré vo veci, vykonal, dospel k záveru, že okresný súd správne vyhodnotil výsledky, vykonaného dokazovania, preto rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania súd rozhodol v zmysle ust. § 224 ods. 1 O. s. p. aplikujúc ust. § 142 ods.1 O. s. p. V odvolacom konaní mal plný úspech odporca, preto mu súd priznal náhradu trov vo výške 69,91 eur, spočívajúce z trov právneho zastúpenia za úkon právnej služby - vyjadrenie k odvolaniu, podľa § 11 ods. 1 písm. a/, § 13a ods. 1 písm. c/, § 16 ods. 3 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z.“

Na základe citovaného ústavný súd konštatuje, že krajský súd sa v napadnutom rozsudku zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s odvolacími námietkami sťažovateľa, s ktorými sa nestotožnil, a preto rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Napadnutý rozsudok krajského súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za neodôvodnený a ani za arbitrárny, t. j. taký, ktorý by bol založený na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení Občianskeho zákonníka (upravujúcich zmluvy vo všeobecnosti a osobitne zmluvu o nájme bytu) a Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcich priebeh a trovy konania).

Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že mu nebolo doručené vyjadrenie protistrany k jeho odvolaniu proti rozsudku okresného súdu, ústavný súd uvádza, že takúto povinnosť Občiansky súdny poriadok súdu neukladá, a nie je mu známa ani zo súdnej praxe, preto sa ani s touto námietkou sťažovateľa nestotožnil.

Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým postupom a rozsudkom krajského súdu a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patria aj základné práva vyplývajúce z čl. 19 ods. 2 a čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy by bolo teda možné uvažovať len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosesných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (napr. II. ÚS 78/05 alebo IV. ÚS 326/07).

Keďže ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým rozsudkom krajského súdu a postupom, ktorý mu predchádzal, nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, odmietol pri predbežnom prerokovaní aj túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2014